

Śląskie. Pozytywna energia

Ekonomiczny i ekologiczny wymiar efektywności energetycznej

Katowice
14 marca 2008 r.

Śląskie. Pozytywna energia

PLANOWANIE ENERGETYCZNE W GMINIE: SZANSA CZY OBOWIĄZEK ?

Katowice 2008
URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
w Katowicach
Wydział Gospodarki

Obowiązki przygotowania założeń wynikają z ustaw:

- *o samorządzie terytorialnym z 8 marca 1990 roku*
- *o gospodarce komunalnej z 20 grudnia 1996 roku.*
- *Prawo energetyczne z 10 kwietnia 1997 roku*

Ustawa o samorządzie terytorialnym:

- Art. 7 ust.1.

Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy:

3) ... zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz,

Ustawa Prawo energetyczne:

Art. 18.

- 1) **Do zadań własnych gminy** w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe należy... **planowanie i organizacja zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.**

Art. 19.

- 1) *Wójt (burmistrz, prezydent miasta) opracowuje projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, zwany dalej „projektem założeń”.*
- 2) *Projekt założeń sporządza się dla obszaru gminy lub jej części*
- 3) *Projekt założeń powinien określać:*
 - *ocenę stanu aktualnego i przewidywanych zmian zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe;*
 - *przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych,*
 - *możliwość wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii z uwzględnieniem energii elektrycznej i ciepła wytwarzanych w odnawialnych źródłach energii, elektrycznej wytwarzanej w skojarzeniu wytwarzaniem ciepła oraz zagospodarowania ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych;*
 - *zakres współpracy z innymi gminami*

Ustawa *Prawo energetyczne:*

Art. 19.

- 5) Projekt założeń podlega opiniowaniu przez samorząd województwa w zakresie koordynacji współpracy z innymi gminami oraz w zakresie zgodności z polityką energetyczną państwa.**

- 8) Rada gminy uchwała założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, rozpatrując jednocześnie wnioski, zastrzeżenia i uwagi zgłoszone w czasie wyłożenia projektu założeń do publicznego wglądu**

Ustawa *Prawo energetyczne:*

- Art. 20.

- 1) *W przypadku gdy plany przedsiębiorstw energetycznych nie zapewniają realizacji założeń, o których mowa w art. 19 ust.8, wójt (burmistrz, prezydent miasta) opracowuje projekt planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, dla obszaru gminy lub jej części. Projekt planu opracowany jest na podstawie uchwalonych przez radę gminy założeń i winien być z nimi zgodny.***

- 2) *Projekt planu o którym mowa w ust. 1 powinien zawierać:***
 - propozycje w zakresie rozwoju i modernizacji poszczególnych systemów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, wraz z uzasadnieniem ekonomicznym;***
 - propozycje w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii;***
 - harmonogram realizacji zadań;***
 - przewidywane koszty realizacji planowanych zadań oraz źródło ich finansowania.***

Ustawa *Prawo energetyczne* **nie określa terminu** wykonania przez gminy założeń do planów zaopatrzenia w energię. Opracowanie założeń leży w interesie gminy.

Ustawa z 2003 roku ***o planowaniu przestrzennym*** zobowiązuje do obligatoryjnego sporządzenia i załączenia do uchwały rady gminy o przyjęciu planu miejscowego, ustaleń dotyczących urządzeń infrastruktury technicznej planowanych na tym terenie (terminu ich budowy i sposobu finansowania).

Założenia do planów zaopatrzenia w energię oraz programy ochrony środowiska są **dokumentami okołostudialnymi** o randze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

JAK GMINY REALIZUJĄ USTAWOWY OBOWIĄZEK:

- w skali kraju: 28 %
- W województwie śląskim: 50 %

PODSTAWOWE BARIERY NIEDOSTATECZNEJ EFEKTYWNOŚCI PLANOWANIA

- *brak standardów modelu i narzędzi wspomagających tworzenie założeń i planów energetycznych gmin, szczególnie w aspekcie nowych celów polityki energetycznej,*
- *brak kadr i niedostateczne umiejętności zarządzania energią w gminach (w większości gmin)*
- *niski priorytet zadania własnego gminy : „organizacji i planowania zaopatrzenia w energię”*

**PROJEKT NOWELIZACJI USTAWY
PRAWO ENERGETYCZNE (z 10.01.2008.r.)**

1. Uchwalenie przez gminie pierwszych założeń powinno nastąpić w terminie:

- 3 lat dla gmin które nie uchwałyły założeń... przed wejściem w życie nowelizacji ustawy,**
- 5 lat dla gmin które uchwałyły założenia... przed wejściem w życie nowelizacji...**

2. Opiniowanie przez wójta/burmistrza/prezydenta – na wniosek przedsiębiorstwa – planów rozwoju przedsiębiorstw energetycznych zajmujących się dystrybucją energii elektrycznej (...nośników energii?).

POLITYKA ENERGETYCZNA POLSKI DO 2025 ROKU

(w nowelizacji)

Cele strategiczne

- *zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego kraju,*
- *wzrost konkurencyjności gospodarki i jej efektywności energetycznej,*
- *ochrona środowiska.*

Cele polityki energetycznej winny być przeniesione na szczebel lokalny

NOWE WYZWANIA !

- Cele polityki energetycznej UE,
- Transpozycja Dyrektyw UE

w tym :

3 x 20

- 20 % oszczędności energii

- 20 % udział OZE

- 20 % zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych

Emisja gazów cieplarnianych – problem globalny

Niska emisja – problem lokalny

Bezpośredni uczestnicy planowania energetycznego

gminy

sieciowe przedsiębiorstwa energetyczne

Gmina – reprezentuje interes mieszkańców, szczególnie indywidualnych, wobec dostawców energii

Przedsiębiorstwa energetyczne - kierują się kryteriami ekonomicznymi

Interesy przedsiębiorstw energetycznych nie muszą pokrywać się z interesami lokalnej społeczności.

W interesie odbiorców jest optymalizacja kosztów przedsiębiorstw energetycznych. Koszty w całości pokrywają odbiorcy !

Planowanie energetyczne na szczeblu lokalnym wymaga:

- *określenia zapotrzebowania na energię;*
- *prognozy struktury jego pokrycia.*

Założenia do planów stanowią konfrontację oczekiwań ze strony odbiorców z możliwościami ich zaspokojenia przez dostawców energii.

Korzyści wynikające z właściwej koordynacji planowania energetycznego:

- *koordynacja inwestycji prowadzonych przez różnych inwestorów (przedsiębiorstwa). Unikanie powielania powoduje lepsze wykorzystanie majątku przedsiębiorstw energetycznych,*
- *możliwość wyprzedzającej budowy infrastruktury dla nowych obszarów,*
- *wysoka niezawodność i sprawność oraz spadek kosztów przesyłu,*
- *poprawa usług dla istniejących i nowych odbiorców, w tym spadek jednostkowej ceny energii.*

Efekty braku właściwej koordynacji planowania energetycznego:

- *niedostatecznie rozbudowana infrastruktura energetyczna na danym obszarze – brak możliwości dostarczenia energii o określonych parametrach (reelektryfikacja ?)*
- *brak wyprzedzającego przygotowania infrastruktury dla nowych obszarów – hamuje rozwój nowej działalności gospodarczej*
- *nadmiernie rozbudowana lub powielona a nie w pełni wykorzystana infrastruktura – skutkuje wzrostem jednostkowych kosztów stałych przenoszonych na odbiorców,*
- *w przypadku braku założeń lub pominięcia w założeniach/planie konkretnego zadania (fragmentu infrastruktury energetycznej) – istnieje ryzyko **pokrywania bezpośrednio przez odbiorców** pełnych kosztów tego zadania*
- *brak możliwości lub ograniczenie dostępu do środków finansowych (krajowych oraz UE) na rozbudowę infrastruktury energetycznej*

KOMENTARZE I UWAGI

Dwa podstawowe pytania jakie są stawiane przy opracowywaniu założeń do planu:

- *jaki model zaopatrzenia w ciepło przyjąć dla obiektów na nowych terenach przeznaczonych pod rozwój zabudowy;*
- *jaki model zaopatrzenia w ciepło przyjmą odbiorcy zmieniający sposób zaopatrzenia w ciepło. Problem złożony. Kryteria: wygoda, ekonomia, ekologia. Problem niskiej emisji.*

Każda zmiana bilansu energetycznego wywołuje konieczność **aktualizacji założeń** – w określonym zakresie.

Najważniejsze dokumenty regionalne które winny być brane pod uwagę przy opracowywaniu założeń:

Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 – 2013

Priorytet V Środowisko

Cel: *Poprawa jakości powietrza*

Działanie 5.3. Czyste powietrze i odnawialne źródła energii

- *budowa (w tym rozbudowa, odbudowa), przebudowa i remont systemów ciepłowniczych (z likwidacją systemów indywidualnych), a także wyposażenie systemów ciepłowniczych w instalacje ograniczające emisje zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza,*
- *przekształcenie istniejących systemów ogrzewania obiektów użyteczności publicznej w systemy bardziej przyjazne dla środowiska, w szczególności ograniczenie „niskiej emisji”^[1],*
- *budowa infrastruktury służącej do produkcji i przesyłu energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych – energia wiatrowa, energia słoneczna, energia z biomasy, pozostałe*

^[1] **Kompleksowa termomodernizacja wraz z wymianą źródła ciepła**

WSPÓŁPRACA SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA Z GMINAMI:

na etapie opiniowania założeń do planów ?

na etapie opracowywania założeń ?

*wskazywanie kierunków poprzez regionalną strategię
(politykę) energetyczną?*

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Jerzy Ziora

**Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
w Katowicach
Wydział Gospodarki**

Tel. 032-20 78 576

E-mail: jziora@silesia-region.pl